

Aleksandra Fedaczyńska
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

TWORZENIE WARUNKÓW SPRAWNEJ KOMUNIKACJI JAKO PODSTAWA FUNKCJONOWANIA POLITYKI PUBLICZNEJ NA PRZYKŁADZIE PROJEKTU EIPPEE

Abstract

Providing conditions for effective communication as the basis for the functioning of public policy. The example of the EIPPEE project

This article is dedicated to issues of communication of researchers and decision-makers in public policy, in particular in the field of education. The purpose of this article is to diagnose the major barriers of the communication and to propose improvement of the process. Theoretical part presents the main communication problems and a number of proposals to solve them. The practical part is the description of the *Evidence Informed Policy and Practice in Education in Europe* (EIPPEE) project, which aims to improve the communication of all players in the scene of public policies in the field of education.

Key words: public policies, researchers, communication, higher education

Streszczenie

Artykuł dotyczy zagadnienia komunikacji naukowców oraz decydentów w zakresie polityki publicznej, w szczególności w obszarze edukacji. Celem artykułu jest diagnoza najważniejszych barier komunikacyjnych oraz propozycja usprawnienia tego procesu. W części teoretycznej przedstawiono główne problemy komunikacyjne oraz wiele propozycji na ich rozwiązanie. Część praktyczna to opis projektu *Evidence Informed Policy and Practice in Education in Europe* (EIPPEE), którego celem jest usprawnienie komunikacji wszystkich graczy w procesie tworzenia polityk publicznych w obszarze edukacji.

Słowa kluczowe: polityki publiczne, naukowcy, komunikacja, szkolnictwo wyższe

Wprowadzenie

Tworzenie polityk publicznych wiąże się z koniecznością pogodzenia oczekiwań społecznych z możliwościami państwa. Jednocześnie powinno uwzględniać teorie i trendy wskazywane przez specjalistów. Proces ten wymaga ponadto zmierzenia

się z różnorodnością poglądów na realizację polityk publicznych zarówno wśród tworzących prawo, jak i wśród specjalistów, a także w samym społeczeństwie.

Uwarunkowania te powodują wzrost znaczenia nauki w tworzeniu polityk publicznych. Coraz częściej wskazuje się na potrzebę opierania na faktach rozwiązań w politykach publicznych (*evidence-based policies*). Kształtujący je politycy coraz częściej zwracają się o opinie do specjalistów w danych dziedzinach, oczekując potwierdzenia słuszności decyzji w badaniach – zarówno ilościowych, jak i jakościowych. Fakty, na których chcą oprzeć wprowadzane rozwiązania, mają być podstawą trwałego konsensusu społecznego wobec wyboru tej bądź innej formy rozwiązania przez państwo, zastosowanego w obrębie konkretnego obszaru społecznego.

Już w ostatnich kilkudziesięciu latach ubiegłego wieku poruszano kwestię współpracy decydentów tworzących polityki publiczne z naukowcami. Część naukowców zwracała uwagę na zbyt słaby głos płynący do polityków od naukowców i specjalistów w poszczególnych dziedzinach objętych koniecznością funkcjonowania w ramach polityki publicznej państwa. Obecnie coraz większy nacisk kładzie się na sposób komunikowania wyników badań oraz możliwości budowania porozumienia między *policy makers* i naukowcami.

W wielu obszarach, w tym w obszarze edukacji, funkcjonują czasowe bądź stałe platformy porozumienia twórców polityk publicznych i naukowców. Niniejszy artykuł jest próbą przedstawienia sposobów usprawnienia komunikacji na linii naukowcy–decydenci. Pokazuje specyfikę tworzenia polityk publicznych w obszarze szkolnictwa wyższego w Unii Europejskiej, a także na przykładzie finansowanego przez Komisję Europejską projektu *Evidence Informed Policy and Practice in Education in Europe* (EIPPEE) wskazuje możliwe rozwiązania prowadzące do lepszej komunikacji naukowców z politykami.

Celem artykułu jest diagnoza najważniejszych barier komunikacyjnych na linii naukowcy–decydenci i zaproponowanie sposobów na poprawę komunikacji między nimi oraz przedstawienie praktyki w tym zakresie na podstawie projektu EIPPEE.

Polityki publiczne w Unii Europejskiej

Proces tworzenia polityk publicznych w UE

Polityki publiczne, zgrupowane w dziewięć obszarów, funkcjonują po to, by mieszkańcom Unii zaproponować najlepsze rozwiązania problemów i wyzwań, jakie pojawiają się w społeczeństwie. Najbardziej wrażliwym momentem funkcjonowania polityk publicznych dla wszystkich graczy jest ich zmiana wywołująca opór i niezrozumienie. Urzędnicy (profesjonaliści realizujący polityki publiczne) najczęściej zmierzają się z trudnościami w związku z koniecznością realizowania polityk publicznych wprowadzanych z krótkoterminowym ekonomicznym spojrzeniem [Tummers, 2011]. Tymczasem, podobnie jak przy zmianie

organizacyjnej, zmiana polityk publicznych wymaga ogólnie odczuwalnej potrzeby zmiany [Tummers, 2011: 560], która jest rozumiana przez społeczeństwo, realizujących ją urzędników, ale także autorytety – akademickie i medialne.

Podstawą lepszego zrozumienia potrzeby zmiany polityk publicznych oraz proponowanych rozwiązań jest rozliczenie aktywności legislacyjnej UE [Toshkov, 2011: 170]. Według Teresy Kulawik rozliczalność polityków tworzących porządek publiczny opiera się na trzech osiach:

- transparentności,
- inkluzywności,
- jakości komunikacji.

Każda z tych osi może być wsparta współpracą z naukowcami [Kulawik, 2009: 471–472].

Transparentność wymaga uzasadnienia wyboru takiej, a nie innej polityki publicznej. Polityki publiczne opierające się na badaniach naukowych i faktach powinny być bardziej dostosowane do rzeczywistości niż polityki tworzone w oderwaniu od potrzeb społeczeństwa i uwarunkowań realizacji tychże polityk [Tummers, 2011: 556]. Inkluzywność, która zwiększy społeczne odczucie tworzenia prawa w sposób demokratyczny, można osiągnąć między innymi przez dopuszczenie wielu aktorów na scenę. Ważną grupą są naukowcy, którzy badają obszar danej polityki publicznej i potrafią dostarczyć faktów jako argumentów w dyskusji.

Ostatni wymiar – jakość komunikacji – również w znaczącej mierze opiera się na umiejętności współpracy różnych środowisk. Jeśli do współpracy przy tworzeniu polityk publicznych zostaną zaproszeni naukowcy prezentujący przekonujące argumenty, wzrośnie jakość dialogu społecznego wokół danej problematyki, a w szczególności proponowanych przez legislatorów rozwiązań [Kulawik, 2009]. Wzbogacenie procesu tworzenia nowych polityk argumentami naukowców jest znaczącym wsparciem nie tylko dla ogółu społeczeństwa czy przedstawicieli mediów, lecz również dla najistotniejszych dla dobrej realizacji polityki – profesjonalistów realizujących ją na co dzień [Tummers, 2011].

Dialog jest bardzo istotnym elementem tworzenia polityki publicznej nie tylko w obszarze szkolnictwa wyższego, i odgrywa coraz większą rolę. Wynika to między innymi z kryzysu zaufania społeczeństwa do władzy oraz instytucji demokratycznych [Pieczka, Escobar, 2013]. Zwłaszcza trudna debata dotycząca sfer publicznych angażujących różne wartości, w tym religijne, wymaga włączenia profesjonalistów, których argumenty poparte będą badaniami, a „miękką” dyskusja zostanie oparta na „twardych” zasadach [Kulawik, 2009]. Zrozumienie tej potrzeby jest podstawą do coraz bardziej popularnej idei opierania polityk publicznych na dostarczanych przez specjalistów i naukowców faktach.

Przekonanie o deficycie demokracji w UE, narastające w kontekście tworzenia przepisów, w dużej mierze wynika z zaburzonego procesu komunikacji [Toshkov, 2011: 169]. Główni gracze w tym procesie, czyli legislatorzy, środowiska akademickie, media i społeczeństwo nie wypracowują wspólnie rozwiązań, co stwarza wrażenie podziału na elity tworzące prawo i społeczeństwo, którego życie podporządkowuje się niedorzecznym nawet przepisom [Toshkov, 2011].

Wizerunek Unii Europejskiej w odniesieniu do prowadzonych przez nią polityk publicznych to niekiedy obraz „machiny despotycznie produkującej w nadmiarze nakazy i dyrektywy”. Co ważniejsze, machina ta odbierana jest jako twór pozbawiony demokratycznej kontroli przez środowiska akademickie, media czy nawet polityków. Problemy, które utwierdzają ten obraz, to brak narzędzi do mierzenia aktywności UE w zakresie tworzenia polityk publicznych oraz komunikacji między tworzącymi przepisy prawa a społeczeństwem [Toshkov, 2011].

Polityki publiczne w obszarze szkolnictwa wyższego

Unia Europejska reguluje polityki publiczne krajów członkowskich w 15 obszarach. Szkolnictwo wyższe wchodzi w zakres działalności *Kultura i edukacja* i zgodnie z postanowieniami strategii lizbońskiej odgrywa czołową rolę w kształtowaniu w Europie społeczeństwa innowacyjnego [http://europa.eu/pol/reg/index_pl.htm (dostęp: 25.05.2013)].

Podstawą kształtowania polityk w obszarze szkolnictwa wyższego w Unii są przede wszystkim: wspomniana już strategia lizbońska oraz zapoczątkowany w 1999 roku proces boloński. Jego podstawowe cele to zapewnienie jakości kształcenia, pracy dla absolwentów szkół wyższych oraz zwiększenie mobilności studentów [www.ehea.info (dostęp: 17.05.2013)].

Edukacja, jako bardzo ważny element rozwoju UE, przynależy do kompetencji dwóch instytucji: Komisji Europejskiej oraz Rady ds. Edukacji. Obydwie instytucje odgrywają rolę doradczą i wspierającą dla procesów harmonizacji polityk publicznych dotyczących szkolnictwa wyższego w UE. Ich zadania to przede wszystkim wspieranie grup roboczych, spotkań, konferencji, a także promowanie harmonizacji polityki między innymi przez finansowanie projektów. Odpowiedzialne za przeprowadzanie tych procesów oraz osiąganie wspólnie wyznaczonych celów są rządy i instytucje poszczególnych krajów [Richardson, 2006].

Od początku kształtowania wspólnej polityki w zakresie szkolnictwa wyższego Unia Europejska opierała się na – tak bardzo potrzebnym – procesie dialogu. Rozwiązania proponowane w ramach procesu bolońskiego mają na celu harmonizację systemu szkolnictwa wyższego na terenie Wspólnoty, a nie jej unifikację. Siłą wspólnych rozwiązań miała być przejrzystość różnorodności systemów w Europie [<http://www.ehea.info/article-details.aspx?ArticleId=5> (dostęp: 17.05.2013)].

Dialog w obrębie Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego, którego zakres wyznaczają państwa zaangażowane w realizację procesu bolońskiego, od 1999 roku odbywa się cyklicznie co dwa lata, w postaci konferencji ministerialnych [<http://www.ehea.info/article-details.aspx?ArticleId=5> (dostęp: 17.05.2013)]. Poza tym organizowane są także liczne spotkania grup roboczych. Dziesięć lat realizacji programu przyniosło wprowadzenie licznych rozwiązań, takich jak stopniowanie procesu kształcenia, porównywalność dyplomów czy promocja uczenia się przez całe życie. Spowodowało również zwiększenie poparcia środowisk akademickich dla reformy systemu szkolnictwa wyższego. Prowadzony

od dekady dialog i stopniowa realizacja założeń PB zwiększyły zaangażowanie i pozytywny odbiór zmian w umiarkowanie entuzjastycznym środowisku [Kraśniewski, 2009].

Nauka wobec polityk publicznych

Naukowcy znacząco mogą podnieść jakość decyzji podejmowanych w obrębie polityk publicznych. To przekonanie panuje zarówno w środowisku akademickim, jak i wśród samych legislatorów. Świadczą o tym między innymi zlecenia rządów czy instytucji państwowych na wykonanie opinii, raportów, badań na dany temat. Kwestią drażliwą między dwoma środowiskami wydaje się głównie sprawa komunikacji. Luka komunikacyjna między badaczami a urzędnikami wynika z ograniczeń obydwu stron.

Zdarza się, że praktycy patrzą na pracę naukowców jak na wydumane, nie-realne rozwiązania. Tymczasem zdaniem Nishant naukowcy nie przekazują wyników swoich badań w sposób jasny i czytelny, często nadmiernie komplikując wnioski [2011].

Problemów, które utrudniają komunikację na linii decydenci–naukowcy, jest więcej. Według Roller i Longa można je podzielić na kilka kategorii:

- problemy związane z nieodpowiednim sposobem komunikacji badań: nadmierna zawiałość, posługiwanie się językiem fachowym, niezrozumiałym dla laików;
- problemy związane z brakiem wiedzy na temat procesu legislacyjnego: zbyt późne włączanie się do procesu, udział oparty na krytyce złożonych propozycji (zamiast na wskazywaniu pozytywnych rozwiązań), niezrozumienie wymogów formalnych dla wprowadzania nowych rozwiązań;
- problemy związane z różnicami priorytetów: zbyt wąsko zakrojone badania, brak spojrzenia globalnego, perspektywa „zrozumieć” w opozycji do perspektywy decydentów „zmienić” [por. Roller, Long, 2001].

Każda z nich powoduje pogłębianie się luki komunikacyjnej i wymaga odmiennej taktyki naukowców, którzy chcą tę lukę zniwelować i aktywnie uczestniczyć w tworzeniu prawa.

Polityki publiczne, opierające się na współpracy między graczami, wymagają aktywnego uczestnictwa każdej z grup oraz optymalnej komunikacji. W ujęciu Prawelskiej-Skrzypek i Flisa podejmowanie decyzji w sferze publicznej wymaga od każdego z graczy przyjęcia stosownej roli. Społeczeństwo (mieszkańcy) powinno artykułować swoje oczekiwania, politycy – realizować przedsięwzięcia w granicach aktualnych możliwości. Rolą ekspertów, w tym badaczy, naukowców, jest artykułowanie przewidywań opartych na zachodzących koniecznościach. Warunkują je słabe i mocne strony proponowanych rozwiązań oraz oczekiwań społecznych. Są one istotne zwłaszcza w odniesieniu do tych z nich, których skutki mogą być pomijane lub niedostrzegane [Prawelska-Skrzypek, Flis, 2002].

Naukowcy, którzy nierzadko poświęcają całe życie zawodowe na zgłębienie danego tematu, w kontaktach z legislatorami wchodzą w rolę wykładowcy. Tłumacząc zjawiska, używają języka fachowego, często posługując się paradygmatami i konstruktami, które powodują wrażenie niejasności. Odpowiedź na pytanie urzędników, którzy raczej w małym stopniu są przygotowani do abstrakcyjnej dyskusji przybierającej taką zawiłą formę, nie spełnia oczekiwań pytających. Z takiej odpowiedzi urzędnicy nie korzystają, gdyż oczekują reakcji na swoich warunkach [Roller, Long, 2001].

Istotnym elementem zmiany w komunikacji w procesie tworzenia polityk publicznych jest przejście od tradycyjnego pojmowania komunikacji jako „dostarczania informacji” do komunikacji jako „interakcji”. Stan najbardziej pożądanym przy tworzeniu polityk publicznych to dialog pomiędzy wszystkimi interesariuszami, w którym komunikacja oznacza „ko-konstrukcję” [Piecza, Escobar, 2013].

Kolejnym problemem utrudniającym komunikację jest brak wiedzy naukowców na temat procesu legislacyjnego. Legislatorzy, bez względu na to, czy są obieralnymi politykami, czy urzędnikami, muszą przestrzegać z góry ustalonych procedur w procesie przygotowywania i wprowadzania w życie polityk publicznych. W najprostszym ujęciu można ten cykliczny proces podzielić na trzy elementarne składniki: formułowanie polityki, wdrażanie oraz ewaluacja [Roller, Long, 2001].

Na każdym z tych etapów jest miejsce na zaangażowanie naukowców – przez pozytywne propozycje rozwiązań, udział w ewaluacji, a także budowanie społecznej akceptacji dla proponowanych rozwiązań. W tym kontekście zdaje się, że najbardziej istotne jest zaangażowanie na każdym z etapów oraz ciągłość procesu komunikacji, tak jak ciągły jest proces tworzenia polityk publicznych [por. Roller, Long, 2001].

Innym czynnikiem, który zaburza proces komunikacyjny, są różnice w celach oraz w postrzeganiu tych samych wartości. Celem dla tworzących polityki publiczne jest działanie. Poznanie zjawiska ma nie tyle prowadzić do jego pełnego zrozumienia (co charakteryzuje podejście naukowców), ile do zmiany aktualnego stanu na lepsze. Poza tym naukowcy, skupiając się na potrzebie zrozumienia zjawisk, niejednokrotnie poświęcają badania i uwagę na wybranym wąskim segmencie. Tymczasem politycy muszą patrzeć w sposób globalny [Roller, Long, 2001].

Zdecydowanie nie można przytoczyć jednej metody dla porozumienia osób ze środowisk akademickich i legislatorów, których perspektywy są odmienne. Niemniej z punktu widzenia naukowców, którzy chcieliby mieć wpływ na kształtowanie polityk publicznych, warto wspomnieć o metodzie doboru pytań badawczych oraz metodologii, a także sposobie komunikowania wyników badań [Roller, Long, 2001].

Bariery utrudniające komunikację naukowców i decydentów są niejednorodne. Można jednak wskazać kilka metod, które pomogą pokonać te bariery. Są to:

- stałe angażowanie się naukowców w proces tworzenia polityk,
- odpowiedni dobór pytań badawczych i metodologia,
- promocja i upowszechnianie wyników badań.

EIPPEE — studium przypadku

Podstawowe informacje o projekcie

Projekt *Evidence Informed Policy and Practice in Education in Europe* (EIPPEE) to dwuletni (2011–2013), finansowany przez Komisję Europejską projekt mający na celu promocję wspierania decyzji decydentów¹ oraz praktyków w obszarze edukacji na podstawie faktów dostarczonych przez naukowców. EIPPEE to kontynuacja wcześniejszego, również dwuletniego, projektu poświęconego wsparciu tworzących polityki edukacyjne w odpowiednie badania (*Evidence Informed Policy in Education in Europe* – EIPEE).

EIPEE obejmuje swoim zasięgiem 35 państw europejskich oraz 7 partnerów spoza Europy. Wśród instytucji zaangażowanych w projekt są ministerstwa edukacji, instytucje publiczne zajmujące się opracowywaniem edukacyjnych polityk publicznych, niezależne ośrodki badawcze i uniwersytety, w tym 2 instytucje z Polski: Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie oraz Uniwersytet Jagielloński w Krakowie.

Najważniejsze cele projektu wiążą się z kontynuacją działań zapoczątkowanych przez EIPEE oraz rozszerzeniem ich o:

- rozwijanie wiedzy i świadomości na temat badań i możliwości wykorzystania ich w szerokiej, międzynarodowej i wielostopniowej sieci dla zainteresowanych tym tematem,
- zwiększenie dostępu do relewantnych badań edukacyjnych, z których mogą korzystać decydenci, podejmując decyzje,
- pobudzenie powiązań między badaniami a ich użyciem w praktyce oraz zwiększenie (umożliwienie) korzystania z badań edukacyjnych [por. Roller, Long, 2001].

Skuteczna komunikacja

Realizacja celów projektu odbywa się przez: utworzenie i ciągle rozwijanie sieci – miejsca wirtualnych spotkań badaczy oraz instytucji zainteresowanych badaniami w obszarze edukacji, promocję brokerów informacji oraz szkolenia dla badaczy w zakresie metodologii² i komunikacji badań. Te działania stanowią przykłady praktyki wspomnianych już trzech sposobów usprawnienia komunikacji na linii legislatorzy–naukowcy:

- stałego angażowania się naukowców w proces tworzenia polityk – sieć partnerów EIPPEE,
- odpowiedniego doboru pytań badawczych i metodologii – *Systematic Review Methods*,

¹ W szczególności w procesie tworzenia polityk publicznych w obszarze edukacji.

² Warsztaty *online* oraz organizowane w instytucjach partnerskich z zakresu komunikowania badań oraz metodologii *Systematic Review Methods*.

– promocji i upowszechniania wyników badań – brokerzy informacji.

Sieć tworzona w trakcie projektu ma na celu ułatwienie kontaktu między instytucjami pracującymi nad politykami publicznymi w obszarze edukacji z badaczami, którzy zajmują się tym zagadnieniem. I odwrotnie – członkowie sieci mogą korzystać z bazy danych, wsparcia w poszukiwaniu odpowiednich badań (legislatorzy) lub instytucji zainteresowanych badaniami (naukowcy). Jednocześnie sieć, przez organizowane konferencje, szkolenia, warsztaty i spotkania partnerów, pozwala na wzajemne poznanie się i nawiązanie długotrwałych relacji umożliwiających stałą komunikację, na wszystkich etapach tworzenia polityk publicznych [<http://www.eippee.eu/cms/> (dostęp: 22.05.2013)].

Systematic Review Methods (SRM) to metodologia opierająca się na bardzo dokładnej analizie dostępnych badań, tak by postawione hipotezy i pytania badawcze były jak najbardziej relewantne dla decydentów i rzeczywiście w sposób odkrywczy odpowiadały na aktualne potrzeby tworzących polityki edukacyjne. Podstawą stosowania SRM jest korzystanie z licznych baz danych³, aby nie powielać badań (lub móc je porównać). Z metodologią SRM można się zapoznać, korzystając z zaproponowanej literatury oraz podczas oferowanych przez EIPPEE warsztatów. Odbywają się one zarówno *online*, jak i w instytucjach partnerskich projektu [<http://www.eippee.eu/cms/Default.aspx?tabid=3231> (dostęp: 22.05.2013)].

Trzecim elementem poprawy jakości komunikacji, jaki proponuje EIPPEE, jest tworzenie i korzystanie z usług brokerów informacji. Ich zadaniem jest gromadzenie i udostępnianie badań w obszarze edukacji. Powstawanie tego typu instytucji pozwala na utworzenie spójnej bazy danych oraz promocję badań edukacyjnych. Stwarza także możliwość skorzystania z badań przeprowadzonych wcześniej – porównania wniosków, metodologii, hipotez. Projekt dysponuje bazą lokalnych i narodowych brokerów informacji o badaniach edukacyjnych, stanowi także wsparcie dla instytucji pragnących stać się takim brokerem [<http://www.eippee.eu/cms/Default.aspx?tabid=3206> (dostęp: 22.05.2013)].

Podsumowanie

Nauka zdecydowanie może podnieść jakość polityk publicznych, w tym także dotyczących szkolnictwa wyższego. Aby tak było, badania naukowe muszą jednak trafić do legislatorów i odpowiedzieć na ich potrzeby. Z licznych cech, jakimi powinny charakteryzować się badania naukowe prowadzone na potrzeby tworzenia polityk publicznych, najważniejsze wydają się: przejrzystość (w tym jasna korelacja wyników badań z porządkiem prawnym w obrębie szkolnictwa wyższego), ogólność i obiektywność wniosków oraz adekwatność i aktualność badań [por. Bogenschneider, Corbet, 2010].

Badacze w sposób profesjonalny dostarczają informacji o tym, co stanowi ograniczenia i słabości realizowania polityk publicznych. Pokonanie ich (lub

³ W tym z obszernej i stale poszerzanej bazy projektu.

zmniejszenie oddziaływania przez uwzględnienie w czasie planowania zmian w politykach publicznych oraz wdrażania ich w życie) pozwoli na zwiększenie efektywności wprowadzanych rozwiązań oraz wzrost otrzymanej w ten sposób wartości [Tumers, 2011].

Ocena polityk publicznych przez społeczeństwo często zależy od osobistych doświadczeń zwłaszcza w okresie zmiany, kiedy zarówno urzędnicy, jak i obywatele muszą przystosować się do nowych warunków. Dlatego okres wdrażania nowej polityki jest tak ważny dla jej odbioru. Decyzje o pojedynczych przypadkach podejmuje urzędnik niskiego szczebla. Wynika to z potrzeby pogodzenia wartości i ograniczonych zasobów (zarówno ludzkich, jak i naturalnych) podczas tworzenia polityk publicznych. Stąd potrzeba wykorzystania nauk o zarządzaniu organizacją, w tym przede wszystkim o zarządzaniu zmianą [Tummers, 2011].

Korzyści ze współpracy legislatorów i środowisk akademickich odczuwają wszyscy gracze – politycy, urzędnicy, naukowcy oraz społeczeństwo. Trzy wymiary, które określają rozliczalność polityków stanowiących prawo przed społeczeństwem – inkluzywność, transparentność i jakość komunikacji – wymuszają niejako obecność w procesie tworzenia polityk publicznych badaczy. Sprawnie przeprowadzone i komunikowane społeczeństwu zmiany to poparcie dla polityków, ułatwienie pracy profesjonalistów, potwierdzenie wagi badań naukowych dla społeczeństwa, a także wyгода dla obywateli.

Jednocześnie różnego pochodzenia bariery komunikacyjne utrudniają proces komunikacji naukowców i legislatorów. Pokonanie tych przeszkód jest możliwe, jeśli zostaną one dostrzeżone i określone. Przytaczany projekt EIPPEE oferuje naukowcom i tworzącym prawo budowanie wspólnej sieci wokół tematyki polityk edukacyjnych. Promuje metodologię, która będzie zrozumiała dla osób formułujących polityki publiczne i będzie uwiarygadniać badania naukowe w obszarze edukacji oraz sposoby na promowanie i rozpowszechnianie wyników badań w tym zakresie.

Zmiany w komunikowaniu się naukowców z decydentami to ważny krok dla usprawnienia procesu tworzenia polityk, wdrażania ich i ewaluowania. Opieranie decyzji legislatorów na dostarczanych przez naukowców faktach to również wzrost jakości polityk publicznych. Niemniej omawiane w artykule usprawnienia niosą z sobą także zagrożenia – utraty obiektywizmu, konstruowania badań na zlecenie oraz obniżenia jakości. Zdaniem autorki zagrożenia te, choć bardzo poważne, nie powinny zakłócać wdrażania proponowanych usprawnień komunikacji, a jedynie wyczulić na nie środowisko akademickie. Świadomość ich istnienia pomoże w łączeniu jakości z prostotą komunikacji czy zaangażowania z chłodnym obiektywizmem badacza.

Literatura

- Bogenschneider K., Corbett T.J. (2010), *Evidence-Based Policymaking: Insights from Policy-Minded Researchers and Research-Minded Policymakers*, Taylor & Francis, New York, <http://www.google.pl/books?hl=en&lr=&id=dnusJov0-M4C&oi=fnd&pg=PP1&dq=po>

- licy+makers+and+researchers+communication+HE&ots=WVYvqVliFG&sig=U148zQtEckYfzGstqwqS0avR3fY&redir_esc=y#v=onepage&q=policy%20makers%20and%20researchers%20communication%20HE&f=false (dostęp: 20.05.2013).
- Kulawik T. (2009), *Science Policy and Public Accountability in Poland: The Case of Embryonic Stem-Cell Research*, „Science and Public Policy”, Vol. 36(6), July, 469–482.
- Kraśniewski A. (2009), *Proces Boloński. To już 10 lat*, Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, Warszawa.
- Nishant T. (2011), *Bridging the Translation Gap – New Hopes, New Challenges*, „Fundamental & Clinical Pharmacology”, Vol. 25, 163–171.
- Pieczka M., Escobar O. (2013), *Dialogue and Science: Innovation in Policy-Making and the Discourse of Public Engagement in the UK*, „Science and Public Policy”, Vol. 40, 113–126.
- Praweńska-Skrzypek G., Flis J. (2002), *Obywatele, eksperci i politycy w procesie budowy strategii rozwoju regionalnego* [w:] S. Michałowski (red.), *Samorząd terytorialny III Rzeczypospolitej*, UMCS, Lublin.
- Richardson J. (ed.) (2006), *European Union: Power and Policy Making*, Routledge, London.
- Roller C.M., Long R.M. (2001), *Critical Issues: Sounding Like More than Background Noise to Policy Makers: Qualitative Researchers in the Policy Arena*, „Journal of Literacy Research”, Vol. 33.
- Toshkov D. (2011), *Public Opinion and Policy Output in the European Union: A Lost Relationship*, „European Union Politics”, Vol. 12(2), 169–191.
- Tummers L. (2011), *Explaining the Willingness of Public Professionals to Implement New Policies: A Policy Alienation Framework*, „International Review of Administrative Sciences”, Vol. 77(3), 555–581.
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, *Uwolnienie całego potencjału Europy Program Legislacyjny i Program Prac Komisji na 2006 r.*, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=MOTION&reference=P6-RC-2005-0636&language=PL> (dostęp: 28.05.2013).
- http://europa.eu/pol/reg/index_pl.htm (dostęp: 25.05.2013).
- www.ehea.info (dostęp: 17.05.2013).
- www.eippe.eu (dostęp: 16.05.2013).